

Motion till riksdagen 2025/26:550

av Johan Andersson (S)

Tomma stolar i kommunfullmäktige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att villkora rätten till mandatstöd för partier med att en person faktiskt innehar mandatet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

När ett politiskt parti får ett mandat i en politisk församling som riksdag, regionfullmäktige och kommunfullmäktige så får partiet också ett ekonomiskt stöd för detta. Mandatstödet är ett stöd för att täcka de kostnader som ett parti har kring sin ledamot, alltså för att finansiera politiskt personalstöd, kontorskostnader m.m. Det är en viktig förutsättning för att kunna bedriva politisk verksamhet lokalt och därmed grundläggande för demokratin.

Det händer att en invald företrädare avlider, flyttar från kommunen eller helt enkelt väljer att lämna sitt uppdrag. Det är inget konstigt; livet förändras och man måste naturligtvis kunna lämna ett uppdrag man valts till. I normalfallet är det heller inget problem. Länsstyrelsen gör en ny sammanräkning och den person på partiets lista som var närmast att komma in erbjuds platsen. Då de flesta partier har betydligt fler kandidater på listan än vad de får platser i fullmäktige efter ett val så finns det ersättare att tillgå. Att mandatstödet går till partiorganisationen istället för direkt till den valde ledamoten gör att det inte heller uppstår frågor om rätten till stödet i dessa situationer.

Trots att det alltså normalt brukar finnas kandidater längre ned på listan så händer det faktiskt att platser står tomma. Under innevarande mandatperiod har flera kommuner haft platser som stått tomma, alltså där ingen person deltar i fullmäktiges arbete trots att ett parti besitter mandatet. Det är i sig olyckligt. Väljarna ger i valet uttryck för en politisk vilja och har naturligtvis rätt att förvänta sig att det parti de har röstat på också fyller mandatet de fått och representerar sina väljare i den församling där de blivit invalda. I minst två kommuner har ett parti som fått mandat inte ett enda av dessa fyllt och bedriver alltså inte ens som parti någon parlamentarisk verksamhet lokalt.

Mandatstödet betalas ut trots att ingen person fyller mandatet. Partiet får alltså ekonomiskt stöd för att bedriva politik utan att de faktiskt gör det. Detta mandatstöd behöver alltså inte användas lokalt utan kan ges vidare till partiets centrala verksamhet. Det är absolut inte så stödet var tänkt att fungera. Med anledning av detta bör man se över om rätten till mandatstöd ska villkoras med att mandatet är besatt av en person som faktiskt deltar i fullmäktiges arbete.

Johan Andersson (S)